

LASTENTARHA L'HEXAGONE
ESIOPETUSSUUNNITELMA

1. ESIOPETUKSEN TOIMINTAPERIAATTEET

Lastentarha l'Hexagonen esiopetussuunnitelma noudattaa valtakunnallisen ja Turun kaupungin esiopetussuunnitelman pääperiaatteita.

Lastentarha l'Hexagonen esiopetussuunnitelmassa on otettu huomioon vieraskielisyyden mukanaan tuomat ominaispiirteet. Lisäksi esiopetuksen järjestämisessä korostetaan leikinomaisuutta pedagogisena periaatteena ja vuorovaikutustaitojen kehittämistä.

2. ESIOPETUKSEN TOIMINTA JA TAVOITTEET

2.1. Sovellettu kielikylpy

Lastentarha l'Hexagonen toiminta-ajatus perustuu sovellettuun kielikylpyyn, jossa päiväkodin arjessa ovat läsnä sekä suomen että ranskan kieli. Tavoitteena on kehittää valmiuksia ymmärtää ja tuottaa vierasta kieltä. Erityisen tärkeänä toimintaperiaatteena on ajatus ”yksi kieli – yhdet kasvot”, jonka mukaan suomenkielinen / ranskankielinen opettaja kommunikoi lapsen kanssa johdonmukaisesti aina yhdellä ja samalla kielellä.

2.2. Kaksi kieltä, kaksi kulttuuria

Kulttuuri, jonka piirissä lapsi kasvaa, muovaa lapsen koko identiteettiä. Taustalla on yhteisön elämänmuoto kokonaisuudessaan. Ranskankielinen opettaja tuo esiopetukseen oman kulttuurisen ominaispiirteen, erityisesti juhliin ja tapakasvatukseen. Tavoitteena on tasapainoinen ihminen, joka näkee ihmisten ja kulttuurien erilaisuuden rikkautena. Tutustumalla oman kulttuurin rinnalla vieraaseen kulttuuriin lapsi oppii suhtautumaan myönteisesti myös erilaisuuteen.

2.3. Esikouluvuoden tavoitteita

Tavoitteena on vahvistaa yksilöllisiä oppimisedellytyksiä, jotta jokainen löytäisi oman tapansa oppia (visuaalinen, auditiivinen, kinesteettinen). Esiopetuksessa pyritään käyttämään vaihtelevia menetelmiä tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Tavoitteena on myös tukea esikoululaisen kokonaisvaltaista kasvua vahvistamalla myönteistä minäkuvaa, tasapainoista tunne-elämää ja sosiaalisia sekä vuorovaikutuksellisia taitoja. Tämä tapahtuu yhteistyössä vanhempien kanssa.

3. OPPIMINEN ESIOPETUKSESSA

3.1. Oppimiskäsitys

Esiopetussuunnitelman lähtökohtana on konstrukttiivinen oppimiskäsitys. Lapsi oppii itse tutkien, kokeillen ja leikkien, rakentaen uuden tiedon jo opitun tiedon ja kokemusten perustalle. Opettaja välttää antamasta valmiita ratkaisumalleja, hänen tehtävänä on innostaa lasta muotoilemaan ja ratkaisemaan ongelmia itse. Opettajan tehtävänä on myös järjestää sellaisia vuorovaikutus- ja oppimistilanteita, jotka ovat lapselle läheisiä, mielekkäitä ja mahdollistavat oppimisen oman toiminnan kautta. Lapsen rooli aktiivisena toimijana on ensisijaisen tärkeä. Oppimisen edellytyksenä ovat onnistumisen elämykset, myönteinen palaute sekä turvallisuuden tunne.

Vieraan kielen opetuksessa on tärkeää toiminnallisuus. Kieli nähdään toimintana, sillä sen oppimiseen liittyy näkemistä, tekemistä, ajattelua ja ongelmanratkaisua. Vieraan kielen opetus ei siis perustu pelkkään vieraan kieliaineksen kuulemiseen. Esimerkiksi lauluissa ja loruissa ovat vahvasti mukana myös visuaalisuus sekä lapsen keho. Lapsi muodostaa itse kielellisiä ongelmia ja etsii niihin ratkaisuja ympäristönsä antamien vihjeiden pohjalta (esim. opettajan eleiden ja ilmeiden tulkitseminen erilaisissa tilanteissa).

3.2. Oppimisympäristö

Toimintaan innoittava fyysinen oppimisympäristö on järjestetty siten, että se innoittaa lasta käyttämään monipuolisesti virikeympäristönsä luomia mahdollisuuksia. Tarvittavia välineitä on lasten saatavilla vapaasti.

Tilaa on annettava myös leikille ja peleille. Näihin tarkoituksiin on käytettävissä mm. kotileikkitala ja jumppasali, jossa on mahdollisuus liikuntaleikkeihin, suuriin rakentelu- ja roolileikkeihin.

Fyysinen oppimisympäristö ei rajoitu ainoastaan sisätiloihin: päiväkodin piha-alueet ovat jokapäiväisessä käytössä. Retket mm. Aurajoen rantaan, lähialueen puistoihin, Turun linnaan, Ruissaloon, Urheilupuisto ja Parkin kenttä laajentavat fyysistä oppimisympäristöä.

Hyvässä oppimisympäristössä vallitsee myönteinen, iloinen, avoin ja rohkaiseva ilmapiiri. Myönteinen kannustaminen luo pohjan avoimelle suhtautumiselle kaikkeen oppimiseen, myös vieraan kielen oppimiseen. Elämyksellisyys ja tunteita esiin tuovat kokemukset vieraan kielen

omaksumisessa saavat oppimisen tapahtumaan kuin itsestään. Ensisijaisen tärkeää on, että lapsi kokee olonsa turvalliseksi. Avainasemassa ovat turvalliset aikuiset unohtamatta toistuvia arkirutiineja. Vertaisryhmän merkitys on suuri, lapset oppivat toisiltaan ja ovat esimerkkinä toisilleen. Tunteita ja läheisyyttä vahvistavat leikit lisäävät yhteenkuuluvuuden tunnetta. Yhteisten sääntöjen on oltava oikeudenmukaisia ja johdonmukaisia. Säännöistä ja mahdollisista rangaistuksista keskustellaan ryhmässä yhdessä. Ryhmän työskentelytapoja vaihdellaan joustavasti aina yksilö- ja parityöskentelystä ryhmätyöskentelyyn, jolloin lapset harjaantuvat tulemaan toimeen erilaisten lasten kanssa. Pienryhmätoiminta on vakiintunut työskentelytavaksi. Yhteisvastuu ryhmän välineistä tiivistää sosiaalisia suhteita.

Kognitiivinen oppimisympäristö käsittää paitsi kaiken materiaalin peleineen ja kirjoineen myös vuorovaikutustapahtumat ryhmän lasten ja aikuisten välillä. Ongelmien asettelu ja niihin ratkaisujen etsiminen kehittävät kognitiivisia valmiuksia. Kognitiivista oppimisympäristöä laajennetaan tekemällä retkiä ja vierailuja mm. Ruissaloon eri vuodenaikoina ja eri kulttuurikohteisiin, kuten Turun tuomiokirkkoon.

Sovellettu kielikyöpy asettaa erityisvaatimuksia oppimisympäristölle ja opettajille. Havainnollinen pedagoginen materiaali helpottaa lasta orientoitumaan ympäristössään. Eri aistikanavia herkistävä ympäristö antaa lapselle mahdollisuuden käyttää aistikanaviaan monipuolisesti. Tämä on tärkeää paitsi vieraan kielen opetuksessa myös kaikessa muussa oppimisessa.

4. ESIOPETUKSEN KASVATUS- JA OPPIMISTAVOITTEET SEKÄ SISÄLLÖT

4.1. Kieli ja vuorovaikutus

Tavoitteet:

- Kannustaa lasta ilmaisemaan tunteitaan, toiveitaan, mielipiteitään ja ajatuksiaan sekä luomaan vuorovaikutussuhteita ympäristönsä kanssa.
- Herättää lapsen kielellinen tietoisuus eli auttaa lasta muodostamaan yhteys puhutun ja kirjoitetun kielen välillä.
- Kehittää lapsen valmiuksia ymmärtää vieraan kielen olemassaolo ja sen käyttö kommunikoinnin välineenä.

Kieli on yksi tärkeimmistä kommunikoinnin välineistä. Kielellisten ja kommunikatiivisten valmiuksien kehittämisen tavoitteena on, että lapsella on halu, rohkeus ja taito ilmaista tunteitaan,

toiveitaan, mielipiteitään ja ajatuksiaan vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa.

Luku- ja kirjoitustaidon pohjana on lapsen kielellisen tietoisuuden herääminen, jolloin lapsi alkaa muodostaa yhteyksiä puhutun ja kirjoitetun kielen välille. Mm. erilaisten tarinoiden ja satujen kuuntelu ja niistä yhdessä keskusteleminen kehittävät paitsi kuullun ymmärtämisen taitoa lisäksi myös ajattelutaitoja sekä sana- ja käsitevarastoa. Omien tarinoiden kertominen ja niiden dokumentointi kuvista ja piirustuksista antavat mahdollisuuden tutustua yhdessä puhutun ja kirjoitetun kielen väliseen yhteyteen. Esikoululaiset osallistuvat kirjaston järjestämälle kirjastokurssille, jolla tutustutaan kirjaston käyttöön.

Lapsen oma äidinkieli on ensiarvoisen tärkeä mutta tavoitteena on myös kehittää lapsen valmiuksia ymmärtää vieraan kielen olemassaolo ja sen käyttö kommunikoinnin välineenä. Ensisijaisena tavoitteena on ranskan kielen alkeiden ymmärtäminen ja tuottaminen.

4.2. Matematiikka

Tavoitteet:

- Tukea ja vahvistaa lapsen matemaattista ajattelua.
- Kannustaa loogiseen ajatteluun, ongelmanratkaisuun ja oivaltamiseen käyttämällä monipuolisesti aistikanavia.

Matematiikkaan liittyvät keskeisesti looginen ajattelu, havainnointi, ongelmanratkaisu ja oivaltaminen. Lapsen luonnollista matemaattista ajattelua tuetaan ja vahvistetaan arkipäivän konkreettisissa tilanteissa leikkien ja pelien sekä kokeilemisen ja tutkimisen avulla.

Monipuoliset kokemukset ja havainnot tukevat käsitteiden ymmärtämistä erilaisissa tilanteissa. Keskeisiä matematiikan sisältöalueita ovat luokittelu, vertailu ja järjestäminen, lukukäsite ja lukujonotaidot, geometria, tila, aika ja mittaaminen.

4.3. Etiikka ja katsomus

Tavoitteet:

- Kannustaa lasta tasa-arvoisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen sekä kunnioittamaan ja huomioimaan toisia.
- Ohjata lasta erottamaan oikea väärästä sekä ymmärtämään rehellisyyden merkitys.
- Auttaa lasta ymmärtämään ja sisäistämään hyviä tapoja.

Eettisellä kasvatuksella on olennainen osa päiväkodin arjessa, sen tavoitteena on ohjata lasta eri tilanteissa kunnioittamaan ja huomioimaan toisia, toimimaan oikein ja rehellisesti sekä ymmärtämään ja sisäistämään hyviä tapoja. Edellä mainitut asiat sekä tasa-arvoisuuden ja oikeudenmukaisuuden toteutuminen auttavat lasta tuntemaan olonsa turvalliseksi ja tulevansa hyväksytyksi ryhmässä. Uskontoon ja elämänkatsomuksellisiin kysymyksiin liittyvät käytännöt sovitaan huoltajien kanssa jokaisen lapsen kohdalla.

4.4. Ympäristö ja luonnontieto

Tavoitteet:

- Herättää ja tukea lapsen kiinnostusta luontoa kohtaan.
- Auttaa lasta ymmärtämään ihmisen ja ympäristön välisen vuorovaikutuksen merkitys.
- Kannustaa lasta tutkimaan ja tarkastelemaan erilaisia luonnontieteellisiä ilmiöitä ja lainalaisuuksia.
- Tutustuttaa lapsi päiväkodin lähiympäristöön, mm. kävelyretket jokirantaan, Turun linnan ympäristöön ja säännölliset retket metsään eri vuodenaikoina. Tavoitteena on myös, että lapsi oppii arvostamaan ja kunnioittamaan lähiympäristöään ja luontoa.

4.5. Taide ja kulttuuri

Tavoitteet:

- Antaa lapselle mahdollisuus elämyksiin ja luovuuden käyttämiseen sekä kehittää lapsen mielikuvitusta tutustumalla monipuolisesti taiteen eri aloihin.
- Lapsen omaan ilmaisutaitoa kunnioitetaan ja herätetään hänen kiinnostuksensa eri taidemuotoja kohtaan.
- Musiikkikasvatuksessa tarjotaan mahdollisuus havainnoida, aistia, kuunnella ja tuottaa musiikkia ja löytää näin oma musikaalisuutensa.
- Ohjata lasta näkemään ihmisten ja kulttuurien erilaisuus rikkautena.

Esiopetuksessa taiteeseen ja kulttuuriin liittyvät asiat ovat osa lapsen luontaista elämää ja ympäristöä. Taiteen ja kulttuurin avulla harjaannutetaan lapsen tunteiden käsittelyä, mielikuvituksen kehittymistä, luovuutta ja itseilmaisua.

Lapsen omaan ilmaisutaitoa kunnioitetaan ja herätetään hänen kiinnostuksensa eri taidemuotoja kohtaan. Lapselle tarjotaan mahdollisuuksia monimuotoisiin esteettisiin kokemuksiin.

Lapsen identiteetti muovautuu, kun lapsi saa vaikutteita kulttuuriympäristöstään omaan kulttuuriin kasvetaan paitsi omaksumalla oman äidinkielen taitoja myös tutustumalla monimuotoiseen omaan kulttuuriperinteeseen. Vierailut museoissa, taidenäyttelyissä, konserteissa ja teatteriesityksissä antavat lapselle taide-elämyksiä, jotka vahvistavat lapsen esteettistä ja emotionaalista vastaanottokykyä. Suomalaiseen kristilliseen kulttuuriperinteeseen tutustutaan kirkkokäynneillä jouluna ja keväällä sekä tutustumalla tuomiokirkkoon.

Ranskalainen kulttuuriperintö välittyy erityisesti juhlien kautta, mm. kolmen kuninkaan juhla ja karnevaali sekä syksyinen makuviikko tutustuttavat lasta ranskalaiseen kulttuuriin.

Lasta ympäröivän yhteiskunnan monikulttuurisuus tarjoaa hyviä mahdollisuuksia luontevasti toteuttaa kansainvälisyyskasvatusta.

4.6. Liikunta ja terveys

Tavoitteet:

- Tarjota lapselle liikkumisen riemua ja iloa tuottavia kokemuksia ja lisätä lapsen kehontuntemusta.
- Tukea lapsen luonnollisen liikkumisen halua ja harjaannuttaa fyysistä ja motorista kuntoa sekä liikehallinnan ja motoriikan taitoja.
- Ohjata lasta ymmärtämään liikunnan ja terveyden yhteys.

Liikunta- ja terveyskasvatus perustuu liikkumisen iloon ja myönteisiin kokemuksiin, jotka ovat elinikäisen liikkumisen siemeniä. Liikunta vaikuttaa fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen, minkä takia lapsen luonnollista liikkumisen halua on tuettava. Liikunta- ja terveyskasvatuksen tavoitteena on myös päivittäisten toimintojen yhteydessä ohjata lasta huolehtimaan omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan edellytystensä mukaisesti. Liikunnan ja terveyden välinen yhteys tulee luontevasti esille useissa yhteyksissä.

Liikunnan ilo ja monipuolisen fyysisen kunnan sekä liikehallinnan ja motoristen taitojen harjaannuttaminen lisäävät lapsen kehon tuntemusta ja sitä kautta itseluottamusta. Lasta pyritään kannustamaan liikuntaan päivittäisten toimintojen yhteydessä ja lomassa. Päiväkodin omien liikuntatuokioiden lisäksi on tarjolla mahdollisuus osallistua tanssitunneille kerran viikossa. Esiopetusryhmä osallistuu alueen yhteiseen urheilutapahtumaan urheilupuistossa syksyllä ja keväällä sekä kielipäiväkotien vuotuisen yhteisen liikuntatapahtumaan Kupittaaan urheiluhallissa.

5. KASVUN JA OPPIMISEN TUKI ESIOPETUKSESSA

Kasvun ja oppimisen tuki toteutuu valtakunnallisen ja kunnallisen esiopetussuunnitelman mukaisesti kolmiportaisena: yleisenä, tehostettuna ja erityisenä tukena. Kasvua ja oppimista seurataan Kasvun ja oppimisen seurantalomakkeella (KOS), jonka esiopettajat käyvät läpi yhdessä huoltajien kanssa kaksi kertaa (tarvittaessa kolme) lukuvuoden aikana. Pedagogisen arvion perusteella tehdään tehostettuun tukeen siirtyminen, jota varten laaditaan lapsen yksilöllinen oppimissuunnitelma. Sen tekemiseen osallistuvat esiopettajat ja erityisopettaja yhteistyössä huoltajien kanssa. Erityiseen tukeen siirryttäessä tarvitaan ns. pedagoginen selvitys, jonka perusteella tehdään erityisen tuen päätös.

Opetuksen tukitoimina ovat päiväkodin oma erityislastentarhanopettaja ja tarvittaessa henkilökohtainen avustaja sekä muita mahdollisia lapsen tarvitsemia tukipalveluja. Näistä sovitaan kaikille erityistä tukea tarvitseville lapsille laadittavissa henkilökohtaisissa opetuksen järjestämistä koskevilla suunnitelmissa / hojks, jotka vastaavat samalla toiminta- ja kuntoutussuunnitelmia. Suunnitelmiin sisällytetään kuvaus lapsen vahvuuksista, tukea tarvitsevista osa-alueista sekä opetuksen tavoitteet ja menetelmät.

Erityistä huolta on pidettävä siitä, että lapsen siirtyminen perusopetukseen tapahtuu yhteistyössä huoltajien, vastaanottavan ja lähettävän tahon sekä muiden asiantuntijoiden kanssa. Niiden lasten osalta, joille on laadittu oppimissuunnitelma / hojks, vastaa joustavasta siirtymävaiheen järjestämisestä oman päiväkodin erityislastentarhanopettaja / kasvatus- ja perheneuvola tai muu tutkiva tai hoitava taho yhdessä huoltajien kanssa.

Kasvun ja oppimisen seurantalomakkeet sekä mahdollinen pedagoginen selvitys ja henkilökohtainen esiopetussuunnitelma lähetetään kunkin lapsen tulevaan kouluun huhtikuun loppuun mennessä. Toimintaohjeita seurataan ja arvioidaan aina lukukauden päättyessä ja päivitetään tarvittaessa.

6. ESIOPETUKSEN OPPILASHUOLTO

Esiopetuksessa oppilashuollon tavoitteena on lapsen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtiminen sekä turvallisen ja terveen oppimisympäristön luominen. Pyrimme edistämään lapsen tasapainoista kasvua ja kehitystä ja siten varmistamaan kaikille tasavertaisen oppimisen mahdollisuudet. Oppilashuolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää ja oppilaan tuen tarpeen varhaista tunnistamista ja tarvittaviin tukitoimiin ohjaamista.

Esiopetuksen oppilashuoltoryhmään kuuluvat päiväkodin johtaja, esiopetusryhmän henkilöstö ja päiväkodin oma erityislastentarhanopettaja sekä oppilashuollon henkilöstöä, kuten koulupsykologi, laaja-alainen erityisopettaja, rehtori, kouluterveydenhoitaja, lastenneuvolan terveydenhoitaja,

kasvatus- ja perheneuvolan psykologi. Oppilashuoltoryhmä kokoontuu kerran lukukaudessa, tarvittaessa useammin. Huoltajille annetaan mahdollisuus tutustua uuteen esiopetussuunnitelmaan ja osallistua yksikön suunnitelman laadintaan omilla mahdollisilla kommentteillaan. Huoltajille tiedotetaan esiopetussuunnitelmasta ja oppilashuoltoryhmän toiminnasta syksyn vanhempainillassa. Myös tulevien esioppilaiden vanhempainillassa keskustellaan esiopetusvuoteen liittyvistä asioista. Lastentarha l'Hexagonella ei tällä hetkellä ole nimettyä yhteistyöneuvola.

Yksilöä koskeva oppilashuolto järjestetään Turun kaupungin esiopetussuunnitelman mukaisesti.

Esiopetus ja muu varhaiskasvatus järjestetään l'Hexagonessa samoissa tiloissa, joten tulevien esioppilaiden tutustuminen esiopetukseen ja sen opettajiin käy luontevasti osana päiväkodin yhteistä toimintaa. Järjestämme mm. yhteisiä liikuntatuokioita ja satuhetkiä. Vasut ym. tiedot lapsista siirtyvät mukana lapsen siirtyessä esiopetusryhmään. Täydentävä päivähoito toteutuu osana päiväkodin toimintaa, omat esiopettajat jatkavat lapsen kanssa myös esiopetustuntien lisäksi olevan hoitoajan.

Lastentarha l'Hexagonen yhteistyökouluja ovat Vähä-Heikkilän ja Topeliuksen koulut. Yhteistyö Topeliuksen koulun kanssa toteutuu lähinnä Topeliuksen esiopetusryhmän kanssa yhteisillä kirkkokäynneillä. Vähä-Heikkilän koulun alkuopetuksen kanssa yhteistyössä järjestetään esikoululaisille kaksi käyntiä koulussa lukuvuoden aikana. Syyslukukaudella esikoululaiset osallistuvat 2-luokkalaisten äidinkielen tunnille ja kevätlukukauden aikana vierailaan 1-luokkalaisten matematiikan tunnilla. Kolmasluokkalaista entisiä l'hexagonelaisia vierailee keväällä päiväkodilla esiopetusryhmässä kertomassa koulunkäynnistä ja leikkimässä pihaleikkejä. Lisäksi jokainen lapsi tutustuu omaan tulevaan kouluunsa koulujen tutustumispäivinä toukokuulla.

Esioppilaiden ruokailu järjestetään omassa ryhmätilassa. Ruoka koko päiväkotiin tulee ateriapalvelu Puolikosta lämpölaatikoissa ja laitosapulainen jakaa sen eri ryhmien kuljetuskärryihin, joista ryhmän henkilöstö jakaa annokset lapsille. Esioppilaat voitelevat itse leipänsä ja kevätkaudella myös ottavat itse ruoka-annoksensa. Ruoan lämpötilaa ja laatua tarkkaillaan jatkuvasti. Ruoan toimittajalla on kuuden viikon kiertävä ruokalista, jossa on otettu huomioon terveys- ja ravitsemukselliset näkökohdat. Erityisruokavaliot ilmoitetaan ruoan toimittajalle ja annokset toimitetaan muun ruokakuljetuksen yhteydessä. Ruokailussa harjoitellaan hyviä ruokailutapoja ja ruokailu pyritään pitämään kiireettömänä ja miellyttävänä hetkenä kaikille, aikuiset ruokailevat lasten kanssa ja omalla esimerkillään kannustavat lapsia keskusteluun ja hyviin tapoihin. Lapsia kannustetaan maistamaan eri ruokia mutta pakkoa siihen ei ole. Ennen ruokailua käytämme desinfiointiainetta käsien pesun lisäksi ja ruokailun jälkeen syömme xylitol-pastillit.

6.1. Toiminta esiopetuksen oppimisympäristön terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi

Oppimisympäristössä otetaan huomioon terveys-, viihtyvyys- ja turvallisuustekijät. Esiopetusluokassa on mahdollisuus monipuoliseen työskentelyyn, leikkiin sekä myös hiljaisuuteen ja rauhallisuuteen. Ulkoilu tapahtuu sellaisella alueella, ettei lapsille aiheudu vaaraa liikenteessä. Leikki- ja liikuntavälineistö on suunniteltu ikäkauden liikuntatarpeet ja turvallisuusnäkökohdat huomioiden. Yksikön turvallisuussuunnitelma on henkilökunnan, myös sijaisten saatavilla henkilökunnan työtilassa perehdytyskansion ym. yhteisten asiakirjojen kanssa.

6.2.Lapselle tarjottava tuki ja ohjaus kehitykseen ja oppimiseen liittyvissä vaikeuksissa

Esiopetuksen tavoitteisiin kuuluvat lapsen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtiminen. Tarvittavien tukipalveluiden järjestämisessä tehdään yhteistyötä terveydenhuoltohenkilöstön ja muiden lapsen kehityksen kannalta tärkeiden asiantuntijoiden kanssa. Erityislastentarhanopettaja osallistuu lapsen tarvitseman tuen ja mahdollisten tukipalveluiden käytön suunnitteluun. Käytössä on kolmiportainen tuki, yhteinen, tehostettu ja erityinen tuki.

7. TOIMINTA KIUSAAMIS- JA KRIISITILANTEISSA

Lasten kiusaamistilanteet pyritään selvittämään keskustelemalla heidän kanssaan. Lasten leikkejä ohjaamalla ja valvomalla pyritään ennaltaehkäisemään kiusaamistilanteita. Lapsia ohjataan ratkaisemaan ristiriitatilanteet keskustelemalla mutta heitä tuetaan myös tunteiden ilmaisemisessa. Kiusaamista havaitessamme puutemme tilanteeseen ja lopetamme kiusaamistilanteen heti. Molempia osapuolia kuunnellaan objektiivisesti ja kohdellaan tasapuolisesti. Selvitetään miten tilanne sai alkunsa ja mistä kiusaamistilanne johtui. Keskustellaan anteeksipyytämisen merkityksestä ja siitä, miksi ja miten pitää pyytää anteeksi. Yritämme luoda positiivisen ilmapiirin lasten ja aikuisten välille, joka toimii myös esimerkkinä lapsille hyvästä kanssakäymisestä. Keskustelemme myös lasten kanssa mitä lapsi voi kiusaamistilanteessa tehdä, esimerkiksi kieltäytyä tekemästä jotain sellaista mitä ei tahdo tai tulla kertomaan aikuiselle. Esiopetuksessa on käytössä turvataitokasvatus- ohjelma, jossa tunteiden tunnistamista ja empatiakykyä harjoitellaan esimerkiksi draamaharjoitusten ja tunnekorttien avulla. Turvataitokasvatusta toteutetaan yhdessä perheiden kanssa, huoltajat saavat esimerkiksi kotiin erityyppisiä tehtäviä.

Eri syistä aiheutuneista kriisitilanteista keskustellaan lasten kanssa heidän kehitystasonsa

edellyttämällä tavalla. Perheitä ohjataan tarpeen mukaan kriisiavun tai neuvolan palvelujen piiriin. Työntekijöiden kriisiavusta vastaa työterveysasema (lääkäri ja terveydenhoitaja). Lastentarha l'Hexagonen turvallisuussäännöt ovat kirjattuina yksikön pelastussuunnitelmaan, joka on koko henkilökunnan, myös sijaisten saatavilla toimistossa.

8. ESIOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN LAATIMINEN JA TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Lastentarha l'Hexagonen esiopetussuunnitelma on laadittu Turun kaupungin ja valtakunnallisen esiopetussuunnitelman tavoitteisiin perustuen. Suunnitelman laadintaan osallistuvat molemmat esikoulun opettajat (suomen- ja ranskankielinen). Päiväkodin toimintasuunnitelma, esiopetussuunnitelma ja lapsen esiopetussuunnitelma muodostavat ehjän ja toimivan kokonaisuuden, joka toimii opettajien ja koko henkilökunnan työvälineenä. Toimintaa arvioidaan koko toimintavuoden ajan esiopettajien kesken mutta myös yhdessä yksittäisen lapsen ja koko lapsiryhmän kanssa.

Opetuksen arvioinnin lähtökohtana on päiväkodin toimintasuunnitelman sekä esiopetussuunnitelman toteutuminen suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Arviointiin osallistuvat esiopetuksessa olevat opettajat, koko työyhteisö sekä lasten vanhemmat. Arvioinnissa kiinnitetään huomio oppimisprosessiin vaikuttaviin tekijöihin, oppimisympäristön toimivuuteen sekä siihen, miten on onnistuttu kunkin lapsen kohdalla yksilöllisessä tukemisessa ja ohjaamisessa.